

---

4. קרובי משפחה נוספים

בן-משפחה נוסף הוא הסופר הלל בבלי. אבינו סיפר שהוא קרוב משפחתו, אך לא ציין היאך.

הלל בבלי היה בן העיירה פִּילְבִּישְׁקִי, בה כיהן ברבנות גם רבי יחיאל יעקב ויינברג, בעל ה'שרידי אש'. הרב ויינברג מזכיר אותו, במאמר שכתב על הקהילה כהקדמה לספר 'כלי שרת' של אחד הרבנים שכיהנו בה אחריו, בשם 'אחרון אחרון חביב הסופר המשורר והמלומד המפורסם'. הרב ויינברג גם מציין שבספר שיריו של בבלי הוא מתאר - תחת השם 'רבי איצלה בעיירה' - ביקור של רבי יצחק בלאזר בפילבישקי לרגל חתונת אחד מקרוביו, ביקור בו נשאו בני העיירה את ר' איצלה על כפיים וחלקו לו כבוד מלכים. אבינו ציין שבבלי היה חניך ישיבת סלבודקה, וגם בא לחברון להפגש עם הסבא. הוא הזכיר את ההכנות הרבות שעשה לביקור זה.

הרב ויינברג מספר במאמר הנ"ל כי בפילבישקי היה יהודי אמיד ולמדן בשם ר' שלמה אושפיץ. הוא השיא את שלוש בנותיו לשלושה תלמידי-חכמים גדולים.

החתן הראשון היה הרב הגאון רבי זלמן דב ראשיגולסקי - כשהיגר לאמריקה שינה שמו ל'ראשגולין' - אדם גדול בתורה ובחכמה שברח מן הרבנות ולא רצה להנות מכתר תורה. הוא התפרנס מחנות מכולת קטנה שניהלה אשתו, ועזר לה בשעות אחדות ביום. בסוף ימיו, כשנהרס מקור פרנסתו לגמרי, היגר לאמריקה וקיבל שם רבנות. הוא פרסם שם שני ספרים חשובים, 'חקרי לב' בהלכה ו'הגיוני לב' באגדה. בנו הוא הלל בבלי, והוא הוציא לאור את ספרי אביו. בשיריו הוא מהלל מאוד את אביו.

החתן השני היה הרב הצדיק רבי אברהם פנחס קליבנסקי. היה אדם מופלא בצדקותו ובשקידתו בתורה. בפי אנשי הסביבה היהודיים היה נקרא 'החפץ חיים הפילבישקאי', ובפי הגויים - היהודי הקדוש. 'הסבא מנובהרדוק' היה מחותנו. כנראה שבשל כך היה מגיע 'הסבא' לפילבישקי, בכל חורף, במשך שנים רבות, ושוחה שם כמה שבועות.

ספר

חקרי לב

כרך

מחקרים ועיונים, חדושים וביאורים בשיט ופוסקים,
ראשונים ואחרונים וכדברי הלכה בשאלות ותשובות

ב א ת

הרב האבן הגדול

רבי זלמן רוב ראשון לציון זצ"ל

כתביו אבדו סביב שנת 1910

הוא היה רב ומו"ק בארץ ישראל ויהיה ראשון לציון
בשנת 1870, ומאוחר יותר

היה רב

הרב האבן הגדול כותביו זכרו לבי אבדו סביב שנת 1910
הוא היה רב ומו"ק בארץ ישראל ויהיה ראשון לציון

שנת ה'תר"ץ

בני-ציון

שער ספר של רבי זלמן דב רשגולין

החתן השלישי היה הר"ר יצחק פלסנברג. אביו היה רבי חיים ירמיהו משאקי, שהיה רב גדול ודרשן מפורסם, שחיבר את הספרים 'דברי ירמיהו' שו"ת וחידושים על פרשיות התורה, ופירוש לספר 'אור ה' לרבי חסדאי קרשקש. הרב יצחק רובינשטיין, הרב מטעם של וילנא, היה חתנו. תיאור מפורט עליו נמצא בספר 'אדרת השנים' של הלל בבלי, בפרק בני ליטא.

עד כאן מדברי הרב ויינברג.

רבי זלמן דוב ראשגולין היה קרוב למשפחת שפירא צאצאי רבי לייב קובנר [שקודם שכיהן כרב בקובנה היה רבה של קאלוואריה], כאשר אחותו נישאה לאחד מבני משפחה זו, וחתנה היה בעל רבי מרדכי דוד לוי, בעל ה'דרכי דוד'. כאמור לעיל, סיפר אבינו כי אף הם היו קרובים למשפחה זו, ולפי זכרוננו הכוונה היא שאחות סבתו דבורה נישאה לאחי אשתו של רבי דוד שפירא, נכדו של רבי לייב וחותנם של הרב פרנק רבה של ירושלים ורבי אריה לוי. יתכן שנפלה טעות, ויש להחליף את רבי דוד באחיו רבי משולם זלמן, ולפי זה אחותה של דבורה רובינסקי נישאה לאחי אשתו של רבי משולם זלמן שפירא מקאלוואריה, שהיא גם אחותו של רבי זלמן דוב ראשגולין, שלושתם ילדיו של ר' אברהם צבי [שלדברי נכדו הלל בבלי בספרו, התגורר בסוף ימיו בירושלים]. יש לציין כאן שרבי זלמן דוב מזכיר בספרו את אחיו ר' משה יהודה פרייס, ואולי הוא האח המדובר. [נזכיר בדרך אגב, כי בספר 'אבני זכרון' מופיע כי בבית העלמין בזכרון יעקב נמצאת מציבת האשה אסתר שפירא מליבובע אשת ר' יעקב שפירא מחדרה, נפטרה יא תשרי תרסג].